

จรินทร์ วิศวสุขมงคล (2549) .การศึกษาทรัพยากรและบริการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน
โป่งกวาว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาโท วท.ม. (สาขาวิชาการวางแผน
และการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน, รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรและบริการด้านการท่องเที่ยวของ
หมู่บ้านโป่งกวาว เพื่อศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงทรัพยากรและบริการของหมู่บ้านโป่งกวาว
เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์ประกอบของประชาชน ความความคิดเห็นของประชาชนต่อการท่องเที่ยว
ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการท่องเที่ยวที่จะนำมาสู่การ
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำแนวทางพัฒนาการ
ท่องเที่ยวของหมู่บ้านโป่งกวาว เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจทรัพยากรและบริการด้านการท่องเที่ยว
แผนที่มาตราส่วน 1:50,000 แบบสอบถามประชาชน และแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ไค-สแควร์ และการหา
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. จากแบบสำรวจทรัพยากรและบริการด้านการท่องเที่ยว มีทรัพยากรธรรมชาติ 34
รายการ ที่เป็นจุดเด่นคือ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ น้ำตกโป่งน้อย น้ำตกนาดง ลำน้ำสะเมิง บ่อน้ำแร่
ร้อนโป่งกวาว บ่อโคลนตูด ทรัพยากรวัฒนธรรม 5 รายการ ที่เป็นจุดเด่นคือ วัดต้นตัน และกิจกรรม
ด้านบริการ 12 รายการ ที่เป็นจุดเด่นคือ สระว่ายน้ำแร่ร้อน การแช่น้ำแร่ร้อน การนวด อบ ประคบ
สมุนไพร

2. เมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาใส่ในแผนที่ เพื่อเชื่อมโยงทรัพยากรและบริการนั้นๆ พบว่ามี
เส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทางเป็นเส้นทางเดินป่า 3 เส้นทางและเส้นทางจักรยาน 1 เส้นทาง

3. จากแบบสอบถามประชาชน พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 123 คน ส่วนใหญ่
เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 37.54 ปี อายุต่ำสุด 14 ปี อายุสูงสุด 80 ปี ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมี
การศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไปในจำนวนเท่ากัน มีรายได้เฉลี่ยต่อ
เดือนอยู่ระหว่าง 2,001-3,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการพัฒนาหมู่บ้านโป่งกวาว
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เห็นว่าชุมชนมีความพร้อมในการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ
เห็นว่าคุณสมบัติทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวเพียงพอต่อการเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว ส่วนทรัพยากร
การท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดของหมู่บ้านโป่งกวาวคือ ธารน้ำร้อน รองลงมาคือ สภาพธรรมชาติ ในส่วน
ความรู้ของประชาชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องให้
ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลและบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวด้วย รองลงมาคือ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องให้นักท่องเที่ยวต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพราะจะ

ได้เกิดความรู้และความเข้าใจพื้นที่ที่จะเข้าไปเที่ยว และทราบว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นหัวใจของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ในด้านความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการท่องเที่ยวพบว่าค่าเฉลี่ยในเรื่องการมีส่วนร่วมดูแลรักษาความสะอาดของชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน และการมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา ทรัพยากรในท้องถิ่น และยินดีที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวเสมอ อยู่ในระดับมาก

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับสูงมีจำนวนมากกว่าประชาชนที่มีความรู้ในระดับปานกลางและในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าความรู้ของประชาชนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยวในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือด้านการคมนาคมและข้อเสนอแนะคือการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมและการเพิ่มการประชาสัมพันธ์

4. การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนจำนวน 9 ราย ทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการท่องเที่ยว ทั้งหมดทราบว่าการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนการท่องเที่ยวในความหมายของทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนต่อการท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าทั้งผู้นำชุมชนและชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำให้หมู่บ้านไป่กวางวเป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น เริ่มตั้งแต่มีแนวคิด การกำหนดแผนงาน กระบวนการทำงาน การติดตามและการประเมินผล รวมถึงการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทุกขั้นตอนของการทำงานจะผ่านการพูดคุยทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งในรูปแบบของกลุ่มและการประชุมของหมู่บ้าน ปัญหาหรือข้อคิดเห็นที่แตกต่างจะผ่านการปรึกษาหารือจนได้ข้อสรุปที่เป็นมติของหมู่บ้านจึงจะเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติ

เมื่อได้ผลการสำรวจทรัพยากรและบริการ เส้นทาง และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้ว นำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวใน 5 ด้าน คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาบริการและการพัฒนา กิจกรรม บนฐานของการมีส่วนร่วม การจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ความยั่งยืนของชุมชน และขีดจำกัดของทรัพยากร โดยมีเป้าหมายการพัฒนา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเชิงเกษตรนิเวศ

Jarintorn Wisawasukmongkol.(2006).*The Study of Resources and Services for Tourism*

Development in Pong Kwao Village, Sameong District, Chiang Mai Province.

Master thesis, M.S. (Planning and Management Ecotourism). Bangkok:

Graduate School,Srinakharinwirot University. Advisor Committee:

Assist. Prof. Kawee Worrakavin, Associate Prof. Choosri Wongratana

The objectives of this research are to survey tourism resources and services, set up tourism trails which link those resources and services, study the general factors, the opinions about tourism, their knowledge of Ecotourism, the participation of local people, and gathering the data to set some guidelines for tourism development in Phong Kwao village. The tools used in this research are Tourism Resources and Services Survey Form, 1:50,000 map of Phong Kwao village, questionnaire, and interviewing form. After collecting data, those were analyzed by using descriptive statistics; frequency, percentage, mean, standard deviation, and inferential statistics; Chi square, and Simple correlation for testing hypothesis.

The results show that;

1. There are thirty-four items of natural resources, five of cultural resources, and twelve of service activities. The prominent of those are; natural resources; landscape, climate, Pong Noi Waterfall, Na-Dong Waterfall, Samoeng stream, Pong Kwao hot spring, pumping mud pool, cultural resources; Wat Tontan, and service activities; hot spring pool, hot spring bathing, massage, sauna, and Thai herbs compression.

2. the results of surveying, there are four trails linking the resources and services; three of them are walking trails, the other is bicycle trail.

3. The results of questionnaire; the number of sampling are 123, the major of them are male, the average of age is 37.54 years. The major group is at elementary level of education, their careers are farmers and hireling at the same amounts,their incomes are between 2,001-3,000 Bahts per month. They agree with the concept of developing the community to be tourism destination, and think that the community has potential and enough resources for tourism developing. They think that the prominent of those are hot spring (79.9 %) and natural environment (49.6 %). The major of sampling have ecotourism knowledge at high level, and the difference of each level is different significantly (p. value=.01).

The opinion about tourism participation; the results show they participate in taking care of community cleanness, involving in tourism planning, and getting in community

resources conservation at high level. Researcher also find that the ecotourism knowledge relates with local people participation significantly (p. value=.01).

The major problem of tourism development is inconvenience of transportation; the suggestion for this problem is improvement of infrastructure and public relation.

4. The results of interviewing; there are nine of group representatives, most of them know that ecotourism is the same as natural tourism; the ecotourism by theory is conservative tourism. They have participated with tourism group at the starting point, at the initiation, they started with sharing their ideas, planning, processing, evaluating, and giving suggestions, even now, they have still shared ideas in each step; formal and informal, individual and group discussion, every topics must be discussed and find out the consensus before implementation.

The final step of this research is finding the guideline to improve tourism which is suitable for community. The targets of development are to be health and eco-agro destination, so the appropriate guidelines are 1) human resources development about tourism and participation 2) infrastructure improvement 3) the improvement of services and activities. The concept of improvement must be based on local people participation, equity, carrying capacity, and sustainability of local community.